Socialutskottets betänkande

1982/83:8

om åtgärder mot tobaksbruket

Motionsyrkanden

I motion 1981/82:1756 av Gabriel Romanus m. fl. (fp, s, m, c, vpk) hemställs att riksdagen antar ett vid motionen fogat förslag till lag om rökfria miljöer och färdmedel.

Lagförslaget fogas vid betänkandet som *bilaga*.

I motion 1981/82:2099 av Margareta Winberg m. fl. (s) hemställs

1. att riksdagen uttalar som sin bestämda önskan att regeringen snarast framlägger ett förslag till samlat åtgärdsprogram för minskat tobaksbruk,

2. att riksdagen begär att regeringen snarast framlägger förslag om lag med vissa bestämmelser om tobaksrökning i offentlig lokal.

Motionsmotiveringar

I motion 1981/82:1756 (fp, s, m, c, vpk) erinrar motionärerna om att den år 1977 tillkallade tobakskommittén (S 1977:03) i delbetänkandet (Ds S 1978:7) Rökfria miljöer lagt fram förslag till en lagstiftning som avsåg att garantera den, som inte vill utsättas för tobaksrök, skydd mot detta i sådana offentliga miljöer och färdmedel som var och en kan ha anledning att vistas i och att kommittén upprepat förslaget i sitt år 1981 avgivna slutbetänkande (SOU 1981:18) Minskat tobaksbruk.

Motionärerna anger en rad skäl för en lag mot rökning i offentliga lokaler och avvisar invändningar som kan riktas mot en sådan lag. Motionärerna anför avslutningsvis att frågan om lagstiftning om rökfria miljöer och färdmedel har utretts länge och väl och att de – för att säkerställa att frågan nu kommer under riksdagens prövning – hemställer att riksdagen antar den lag som tobakskommittén föreslagit.

I motion 1981/82:2099 (s) lämnas vissa uppgifter om sambandet mellan tobaksrökning och olika sjukdomar och om samhällsekonomiska konsekvenser av sjukdomar och dödsfall som kan tillskrivas tobaksrökningen.

Motionärerna beskriver närmare hälsorisker av tobaksrök som kan drabba icke-rökare och framhåller slutligen att regeringen vid upprepade tillfällen under år 1981 aviserat en proposition i frågan om minskat tobaksbruk men att någon sådan inte aviserats för våren 1982.

Anm. I motion 1981/82:2100, vilken hänvisats till näringsutskottet, har motionärerna framställt ett yrkande angående marknadsföringen av tobak. Motionen beräknas komma att behandlas av näringsutskottet inom kort.

Bakgrund

I sitt av riksdagen godkända betänkande SoU 1971:21 uttalade socialutskottet bl. a. att det mot bakgrund av den dokumentation som fanns i fråga om sambandet mellan rökning och vissa sjukdomar, bl. a. lungcancer, torde råda allmän enighet om att även i vårt land en systematisk satsning måste ske på att få till stånd en minskning av tobakskonsumtionen (s. 13).

I sitt likalcdes av riksdagen godkända betänkande SoU 1974:5 uttalade socialutskottet bl. a. att det var angeläget att regeringen utan dröjsmål gav riksdagen tillfälle att ta ställning till ett program, som innefattade åtgärder för en sådan satsning (s. 23).

Mot bakgrund av bl. a. sistnämnda uttalande tillkallades år 1977 tobakskommittén (S 1977:03) för att utarbeta ett program för arbetet med att nedbringa tobakskonsumtionen och motverka dess skadeverkningar. Enligt direktiven för tobakskommitténs arbete skulle tobakskommittén lägga fram förslag dels om åtgärder som omedelbart borde vidtas för att minska tobakskonsumtionen och förebygga tobakens skadeverkningar, dels om åtgärder på längre sikt.

Tobakskommittén avgav år 1978 till dåvarande statsrådet Ingegerd Troedsson *delbetänkandet (Ds S 1978:7) Rökfria miljöer* med förslag till omedelbara åtgärder för att minska rökningen i offentliga lokaler. I delbetänkandet framlades bl. a. ett förslag till en lag om begränsning av tobaksrökningen i offentliga lokaler. Med offentlig lokal förstås i lagförslaget lokal i statlig, kommunal och landstingskommunal inrättning, lokal för hälso- och sjukvård och tandvård, lokal i vilken anordnas offentlig tillställning eller allmän sammankomst samt rum, i vilket tillfällig bostad yrkesmässigt upplåtes. Med offentlig lokal jämställs allmänt kommunikationsmedel och inrättning, som står till förfogande för resande med allmänt kommunikationsmedel.

Det skall enligt lagförslaget åligga hälsovårdsnämnden att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i den föreslagna lagen och socialstyrelsen att utöva den centrala tillsynen över efterlevnaden. Av olika skäl föreslås inte straffpåföljd för den som bryter mot ett rökförbud.

Efter remissbehandling har betänkandet varit föremål för fortsatt beredning inom regeringskansliet.

Tobakskommittén avgav i februari 1981 till dåvarande statsrådet Elisabet Holm sitt *slutbetänkande (SOU 1981:18) Minskat tobaksbruk*, vari kommittén föreslagit ett åtgärdsprogram mot tobaksbruket. Bl. a. framlades i slutbetänkandet ett förslag till en lag med vissa bestämmelser om tobaksrökning i offentlig lokal, vilket överensstämmer med det i delbetänkandet framlagda lagförslaget.

Tobakskommittén redovisar i slutbetänkandet bl. a. vissa av remissbehandlingen av delbetänkandet föranledda kommentarer och påpekar att kommittén inte funnit några skäl att frångå eller revidera sitt tidigare lagförslag.

Slutbetänkandet har remissbehandlats och därefter varit föremål för fortsatt beredning i regeringskansliet.

Den fortsatta beredningen av tobakskommitténs förslag har slutförts i och med att regeringen den 30 juni 1982 fattat de tre beslut som redovisas i följande avsnitt.

Regeringens beslut den 30 juni 1982 om åtgärder mot tobaksbruket

Med hänvisning till att tobakskommittén i betänkandet Minskat tobaksbruk bl. a. föreslagit att rekommendationer utfärdas beträffande rökning i olika lokaler av gemensamhetskaraktär har regeringen genom beslut den 30 juni 1982 uppdragit åt arbetarskyddsstyrelsen och socialstyrelsen att i samråd utfärda rekommendationer om begränsning av tobaksrökningen i lokaler av gemensamhetskaraktär.

I anslutning till detta beslut har regeringen genom ett särskilt beslut den 30 juni 1982 föreskrivit att socialstyrelsen får för informationsåtgärder i anslutning till nämnda uppdrag disponera 500 000 kr. av medel som beräknats för en särskild informationskampanj om tobakens skadeverkningar under femte huvudtitelns reservationsanslag F 2. Hälsoupplysning.

Med hänvisning till att tobakskommittén i ovannämnda betänkande bl. a. föreslagit en förstärkning av den nuvarande utbildningen för läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal om tobakens skadeverkningar har regeringen vidare den 30 juni 1982 beslutat uppdra åt socialstyrelsen att verka för att frågor som rör tobakens skadeverkningar ägnas ökad uppmärksamhet i utbildningen av läkare och annan vårdpersonal.

I ett pressmeddelande från socialdepartementet om regeringens beslut anförs bl. a. följande.

Regeringen anser, inte minst mot bakgrund av den senaste tidens rapporter om skadeverkningar på grund av s. k. passiv rökning, att det är angeläget att snabbt få till stånd fler rökfria miljöer. Men regeringen anser inte att en tvingande lagstiftning, som Tobakskommittén föreslagit, är det lämpligaste sättet att åstadkomma detta. I stället får nu socialstyrelsen och arbetarskyddsstyrelsen i uppdrag att utfärda rekommendationer om rökfria miljöer.

Tobakskommittén föreslog också en utbyggnad av den nuvarande utbildningen om tobakens skadeverkningar för hälso- och sjukvårdspersonalen. Huvuddelen av all utbildning om tobakens skadeverkningar sker f. n. i anslutning till vårdpersonalens grundutbildning. Inom fortbildningen saknas i dag, med något undantag, utbildning om rökning eller annat missbruk. Kommittén ansåg att den framtida utbildningen om tobakens skadeverkningar bör inriktas på sjukvårdspersonalens yrkesroll, där betydelsen av det personliga föredömet och förmågan att ge rökaren en personlig och engagerad information är mycket väsentlig. Kommittén menade att en sådan

information har långt större betydelse än om den kommer från annat håll i samhället. Regeringen, som är helt överens med Tobakskommittén, har därför gett socialstyrelsen i uppdrag att bevaka att detta kommer med i all vårdutbildning.

Regeringens beslut innebär alltså att socialstyrelsen och arbetarskyddsstyrelsen får i uppdrag att utfärda sådana rekommendationer som skall syfta till att ytterligare begränsa rökningen i lokaler där många människor vistas, t. ex. offentliga lokaler och arbetsplatser, säger hälsovårdsminister Karin Ahrland i en kommentar.

Regeringen avvisar därmed Tobakskommitténs förslag om en lag, som förbjuder rökning i offentliga lokaler. Det är en utbredd uppfattning att vi redan har tillräckligt med förbud i Sverige. Det är bättre att försöka övertyga rökarna om att frivilligt medverka till så många rökfria miljöer som möjligt. Jag tror att det är effektivare än att stifta en lag utan sanktioner som Tobakskommittén föreslagit.

I en i anslutning till pressmeddelandet utgiven sammanställning, kallad Bakgrund till regeringens beslut om åtgärder mot tobaksbruket, lämnas följande uppgifter om förändring i rökningens omfattning.

I Sverige har under de senaste femton åren andelen dagligrökare av cigaretter bland män ökat kontinuerligt fram till år 1969. Utvecklingen förbyttes då i en tydlig minskning som fortfarande pågår. Bland kvinnor ökade andelen dagligrökare av cigaretter fram till år 1970, varefter ökningen avstannade. Det är ännu för tidigt att säga om detta innebär att andelen rökande kvinnor kommer att minska. I yngre åldrar är det f. n. fler kvinnor än män som röker. För fem år sedan rökte dagligen 43 procent av männen, i dag röker 31 procent. För kvinnornas del har andelen dagligrökande legat stilla på ungefär 35 procent sedan 70-talets början, men sjönk i fjol till 26 procent.

Skolöverstyrelsen har sedan år 1971 årligen kartlagt skolelevernas rökvanor. Under 1970-talet har rökningen minskat både bland flickor och pojkar i de undersökta åldersgrupperna. I årskurs 6 rökte år 1981 6 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna. I årskurs 9 rökte samma år 23 procent av pojkarna och 35 procent av flickorna.

Om tobakskommitténs lagförslag och om fortsatta åtgärder m. m. mot tobaksbruket anförs i sammanställningen bl. a. följande.

Vid remissbehandlingen fick lagförslaget ett blandat mottagande av de olika remissinstanserna. Flera remissinstanser anser att det går att åstadkomma en rökfri miljö genom frivilliga insatser och att en lag utan sanktioner troligen kommer att mötas med ringa respekt. En brist i lagförslaget anser många vara att lagen endast omfattar offentliga arbetsplatser. En lag med hälsopolitiskt syfte borde omfatta alla arbetsplatser. Några av remissinstanserna menar att centrala föreskrifter om rökfria utrymmen redan nu kan utfärdas av arbetarskyddsstyrelsen med stöd av arbetsmiljölagstiftningen.

Den hälso- och sjukvårdslag, som nyligen har antagits av riksdagen, ger landstingen ett lagstadgat ansvar för förebyggande vård. Arbetet mot tobaksbruket blir ett viktigt inslag i den verksamheten. Landstingens ökade

arbete med den förebyggande verksamheten kommer helt visst att ställa krav på en bättre utbildning om tobakens skadeverkningar för hälso- och sjukvårdspersonalen. Socialstyrelsen har högsta tillsynen över hälso- och sjukvården i landet. Regeringen har därför uppdragit åt styrelsen att bevaka att Tobakskommitténs förslag beaktas vid planeringen av utbildningen av läkare och annan vårdpersonal.

Socialstyrelsen fick år 1975 i uppdrag att i samråd med berörda forskningsorgan utarbeta en plan för forskning om olika faktorer, som påverkar tobaksbruket och om effekterna av samhällets insatser på tobaksupplysningens område. Socialstyrelsen räknar med att efter sommaren kunna redovisa en sådan plan för regeringen.

Sambandet mellan rökning och cancer kommer att närmare belysas av Cancerkommittén som har i uppdrag att kartlägga, samla in och ställa samman den kunskap som erhålls på skilda håll om faktorer som medför risk för cancer. Cancerkommittén skall därvid bl. a. också beakta effekterna av att flera olika cancerframkallande faktorer samverkar. Mot bakgrund av den samlade informationen och kunskapen på området skall Cancerkommittén ge förslag till en "realistisk strategi avseende åtgärder mot cancer". Cancerkommittén räknar med att avsluta sitt arbete före årsskiftet 1982/83.

Tidigare riksdagsbehandling

Riksdagen har under 1980/81 års och 1981/82 års riksmöten behandlat motioner, vari begärts att riksdagen skulle anta förslag till lagstiftning om rökfria miljöer och färdmedel i huvudsak överensstämmande med den lag som föreslås i motion 1981/82:1756 (fp, s, m, c, vpk). På förslag av socialutskottet i betänkandena SoU 1980/81:10 och SoU 1981/82:18 har riksdagen avslagit motionerna. Utskottet har ansett att regeringens ställningstagande i lagstiftningsfrågan borde avvaktas men framhållit angelägenheten av skyndsam beredning av frågan om rökförbud i offentliga lokaler. Om sin syn på frågan om minskning av tobaksbruket anförde utskottet i det senaste betänkandet bl. a. följande.

Som utskottet framhöll vid behandlingen under förra riksmötet av ett likartat motionsförslag (SoU 1980/81:10) har utskottet i åtskilliga sammanhang behandlat frågan om åtgärder för att begränsa tobakskonsumtionen. Därvid har utskottets ställningstaganden skett mot bakgrund av de allvarliga hälsorisker som är förbundna med bruket av tobak. Utskottet uttalade sålunda redan år 1971 (SoU 1971:21) att det torde råda allmän enighet om att även i vårt land en systematisk satsning måste ske på att få till stånd en minskning av tobakskonsumtionen. Utskottet uppmärksammade redan då de obehag som tobaksrökning kan medföra för icke-rökare. År 1974 uttalade sig utskottet för ett program som innefattar åtgärder för en systematisk satsning för att få till stånd en minskning av tobakskonsumtionen (SoU 1974:5 s. 21–24). Bl. a. som en följd härav tillkallades tobakskommittén för att utarbeta ett program för arbetet med att nedbringa tobakskonsumtionen och motverka dess skadeverkningar.

Som utskottet också framhöll under förra riksmötet har under 1970-talet olika insatser gjorts för att nedbringa tobakskonsumtionen och för att skapa

rökfria miljöer, vilket har fått till följd en attitydförändring mot rökningen. Många sammanträden och sammankomster är t. ex. numera helt rökfria. Det har genom olika undersökningar klarlagts att också s. k. passiv rökning kan förorsaka skador. Påpekas bör också de problem som kan uppstå för personer som är allergiska mot rök om de tvingas vistas i lokaler där rökning förekommer.

Utskottet

I de motioner som behandlas i detta betänkande tas upp frågor om lagstiftning mot tobaksrökning i offentliga lokaler och färdmedel samt om ett samlat åtgärdsprogram för minskat tobaksbruk.

Frågor om åtgärder mot tobaksbruket har behandlats av socialutskottet ända sedan år 1971.

Med anledning av motioner uttalade socialutskottet redan år 1971 bl. a. att det mot bakgrund av den dokumentation som fanns i fråga om sambandet mellan rökning och vissa sjukdomar – bl. a. lungcancer – torde råda allmän enighet om att även i vårt land en systematisk satsning måste ske på att få till stånd en minskning av tobakskonsumtionen (SoU 1971:21 s. 13). År 1974 uttalade utskottet bl. a. att det var angeläget att regeringen utan dröjsmål gav riksdagen tillfälle att ta ställning till ett program som innefattade åtgärder för en sådan satsning (SoU 1974:5 s. 23).

Mot bakgrund av bl. a. sistnämnda uttalande tillkallades år 1977 tobakskommittén (S 1977:03) för att utarbeta ett program för arbetet med att nedbringa tobakskonsumtionen och motverka dess skadeverkningar.

År 1978 avgav tobakskommittén delbetänkandet (Ds S 1978:7) Rökfria miljöer med förslag till åtgärder som omedelbart borde vidtas mot tobaksbruket, nämligen införande av en lag med vissa bestämmelser om tobaksrökning i offentlig lokal, varmed skulle jämställas allmänt kommunikationsmedel, samt informationsinsatser i anslutning till den föreslagna lagens ikraftträdande.

År 1981 avgav tobakskommittén sitt slutbetänkande (SOU 1981:18) Minskat tobaksbruk. I betänkandet föreslås en rad åtgärder som indelas i (1) åtgärder som syftar till att förebygga tobaksdebut, (2) åtgärder som syftar till att förändra tobaksvanor, (3) åtgärder som skall förstärka och stödja nyssnämnda åtgärder samt (4) forskning, utveckling och utvärdering för att göra åtgärdsprogrammet mot tobaksbruket så effektivt som möjligt. Det centrala samhällsansvaret för åtgärdsprogrammet föreslås ligga på socialstyrelsen, som är central förvaltningsmyndighet för ärenden rörande hälso- och sjukvård. Skolöverstyrelsen, universitets- och högskoleämbetet, arbetarskyddsstyrelsen och konsumentverket föreslås svara för vissa delar av åtgärdsprogrammet. Åtgärdsprogrammet omfattar till stor del informationsinsatser. Tobakskommitténs tidigare förslag om införande av en lag med vissa bestämmelser om tobaksrökning i offentlig lokal upprepas.

Tobakskommitténs båda betänkanden har varit föremål för remissbehandling.

I motion 1981/82:1756 av Gabriel Romanus m. fl. (fp, s, m, c, vpk) begärs att riksdagen skall anta ett vid motionen fogat förslag till lag om rökfria miljöer och färdmedel, som till innehållet överensstämmer med tobakskommitténs båda lagförslag och som föreslås träda i kraft den 1 januari 1983. I motion 1981/82:2099 av Margareta Winberg m. fl. (s) begärs att tobakskommitténs lagförslag snarast framläggs för riksdagen (yrkande 2). I motionen begärs också att regeringen snarast framlägger ett förslag till samlat åtgärdsprogram för minskat tobaksbruk (yrkande 1).

Sedan motionerna väcktes har beredningen inom regeringskansliet av tobakskommitténs båda betänkanden slutförts genom tre beslut som regeringen fattat den 30 juni i år.

Då regeringen ansett det angeläget att snabbt få till stånd fler rökfria miljöer men inte funnit att en tvingande lagstiftning, som tobakskommittén föreslagit, är det lämpligaste sättet att åstadkomma detta har regeringen beslutat uppdra åt arbetarskyddsstyrelsen och socialstyrelsen att i samråd utfärda rekommendationer om begränsning av tobaksrökningen i lokaler av gemensamhetskaraktär. För informationsåtgärder i anslutning till detta uppdrag har regeringen beslutat medge socialstyrelsen att disponera 500 000 kr. Med hänsyn till att tobakskommittén i sitt slutbetänkande bl. a. föreslagit en förstärkning av den nuvarande utbildningen för läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal om tobakens skadeverkningar har regeringen slutligen beslutat uppdra åt socialstyrelsen att verka för att frågor som rör tobakens skadeverkningar ägnas ökad uppmärksamhet i utbildningen av läkare och annan vårdpersonal.

Som utskottet framhållit (SoU 1980/81:10 och SoU 1981/82:18), då frågor om lagstiftning mot tobaksrökning i offentlig lokal tidigare behandlats, har under 1970-talet olika insatser – främst i form av information – gjorts för att nedbringa tobakskonsumtionen och för att skapa rökfria miljöer. Detta har lett till en attitydförändring mot rökningen, vilken minskat i omfattning. Icke-rökarnas berättigade krav på att slippa besväras av tobaksrök respekteras också på ett annat sätt än tidigare.

Enligt utskottets mening bör man därför i första hand satsa på fortsatt upplysning och information till vårdpersonal, lärare, förskolepersonal m. fl. samt till allmänheten. Sådana åtgärder har redan visat sig effektiva. För varaktiga resultat krävs även att det går att vinna rökarnas förståelse för önskemålen om rökfrihet. Detta torde lättare kunna uppnås genom saklig upplysning om riskerna med rökning än genom direkta förbud. Utskottet vill emellertid erinra om att de råd och anvisningar som avses bli utfärdade av socialstyrelsen och arbetarskyddsstyrelsen i vissa sammanhang i praktiken kan komma att fungera som en form av rökförbud. Utskottet är därför f. n. inte berett att tillstyrka motionsförslagen (motion 1981/82:1756 och motion

1981/82:2099 yrkande 2) om lagstiftning mot tobaksrökning i offentlig lokal.

Tobakskommittén har förutsatt att sjukvårdshuvudmännen skall svara för åtskilliga av de insatser mot tobaksbruket i form av information m. m. som kommittén föreslagit. Sedan tobakskommittén slutförde sitt arbete har en ny lagstiftning för hälso- och sjukvården antagits, hälso- och sjukvårdslagen, som träder i kraft den 1 januari 1983 och varigenom sjukvårdshuvudmännen får ett vidgat ansvar för befolkningens hälsa. Sjukvårdshuvudmännen åläggs sålunda förutom att erbjuda sjukvård även att förebygga ohälsa hos befolkningen. Åtgärder mot tobaksbruket förutsätts bli ett viktigt inslag i den sjukdomsförebyggande verksamheten. Det bör framhållas att sjukvårdshuvudmännen redan har tagit upp sådan verksamhet, bl. a. genom insatser för s. k. friskvård m. m.

Vissa andra insatser i det av tobakskommittén föreslagna åtgärdsprogrammet förutsätter skolan som huvudman. Skolan har redan engagerat sig i verksamheten mot tobaksbruket. Det är viktigt att detta arbete fortsätter. Även inom förskolan bör frågan om tobaksbrukets skadeverkningar uppmärksammas. Det bör lämpligen ske i samband med utarbetande av det pedagogiska programmet för förskolan.

Det bör här även nämnas att socialstyrelsen i år beräknas redovisa ett uppdrag att i samråd med berörda forskningsorgan utarbeta en plan för forskning om olika faktorer som påverkar tobaksbruket och om effekterna av samhällets insatser på tobaksupplysningens område.

De insatser mot tobaksbruket som kan förväntas mot bakgrund av det nu anförda och som resultat av regeringens beslut den 30 juni i år tillgodoser delvis önskemålen om ett åtgärdsprogram mot tobaksbruket (motion 1981/82:2099, yrkande 1). Problemen är emellertid inte lösta härmed. Det är bl. a. nödvändigt att följa upp de olika åtgärderna för att få underlag för en fortsatt systematisk satsning mot tobakskonsumtionen. För detta behövs att regeringen även i fortsättningen tar ett samlat ansvar för utvecklingen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet hemställer

1. beträffande *lagstiftning mot rökning i vissa lokaler m. m.*
   att riksdagen avslår motion 1981/82:1756 och motion 1981/82:2099 yrkande 2,
2. beträffande *ett åtgärdsprogram mot tobaksbruket*
   att riksdagen med anledning av motion 1981/82:2099 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 23 november 1982

På socialutskottets vägnar
INGEMAR ELIASSON

Närvarande: Ingemar Eliasson (fp), Evert Svensson (s), Göte Jonsson (m), John Johnsson (s), Rune Gustavsson (c), Kjell Nilsson (s), Stig Alftin (s), Ann-Cathrine Haglund (m), Maria Lagergren (s), Anita Persson (s), Ingvar Eriksson (m), Inga Lantz (vpk), Margareta Winberg (s), Göran Ericsson (m) och Rosa Östh (c).

Bilaga

Förslag till lag om rökfria miljöer och färdmedel som framlagts i motion 1981/82:1756 av Gabriel Romanus m. fl. (fp, s, m, c, vpk) och som avstyrkts av utskottet.

Förslag till
Lag om rökfria miljöer och färdmedel

1 § I offentlig lokal får inte någon mot sin vilja utsättas för obehag eller hälsorisk genom tobaksrök.

2 § Med offentlig lokal förstås i denna lag

1. lokal i statlig, kommunal och landstingskommunal inrättning,
2. lokal för hälso- och sjukvård och tandvård,
3. lokal, i vilken anordnas offentlig tillställning som avses i 9 § allmänna ordningsstadgan (1956:617), dock ej danstillställning, eller allmän sammankomst som avses i 1 § lagen (1956:618) om allmänna sammankomster,
4. rum, i vilket tillfällig bostad yrkesmässigt upplåtes.

Med offentlig lokal jämställs allmänt kommunikationsmedel och inrättning som står till förfogande för resande med allmänt kommunikationsmedel.

3 § Bestämmelserna i lagen tillämpas ej på arbetsrum eller annat utrymme, vilket stadigvarande begagnas av samma person och till vilket allmänheten saknar tillträde utan särskilt medgivande.

4 § I offentlig lokal får tobaksrökning tillåtas endast om särskilt utrymme för rökning har godkänts.

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, socialstyrelsen meddelar föreskrifter om beskaffenheten av utrymme som avses i första stycket.

5 § De bestämmelser som gäller för tobaksrökning skall tydligt anges i lokalen.

6 § Socialstyrelsen utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

7 § Det åligger hälsovårdsnämnd att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag.

Hälsovårdsnämnd får meddela föreläggande eller förbud som uppenbart behövs för efterlevnaden av denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter.

I beslut om föreläggande eller förbud kan hälsovårdsnämnd utsätta vite.

8 § För fullgörande av åliggandena enligt denna lag har tillsynsmyndighet rätt att få tillträde till offentlig lokal.

Den som utövar tillsyn enligt denna lag får ej obehörigen yppa vad han därvid inhämtat.

9 § Talan mot hälsovårdsnämnds beslut enligt denna lag föres hos länsstyrelsen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut föres talan hos kammarrätten genom besvär.

Mot beslut som socialstyrelsen med stöd av regeringens bemyndigande har meddelat enligt 4 § föres talan hos regeringen genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

GOTAB 72793 Stockholm 1982